
Grozījumi:

16.10.2003. likums / LV, 152, 30.10.2003.; Ziņotājs, 22, 27.11.2003. / Stājas spēkā 31.10.2003.
18.12.2003. likums / LV, 2, 07.01.2004.; Ziņotājs, 2, 29.01.2004. / Stājas spēkā 21.01.2004.
26.01.2006. likums / LV, 24, 09.02.2006.; Ziņotājs, 5, 09.03.2006. / Stājas spēkā 23.02.2006.
19.12.2006. likums / LV, 207, 29.12.2006.; Ziņotājs, 3, 08.02.2007. / Stājas spēkā 01.01.2007.
13.12.2007. likums / LV, 204, 20.12.2007.; Ziņotājs, 3, 14.02.2008. / Stājas spēkā 01.01.2008.
18.06.2009. likums / LV, 107, 09.07.2009.; Ziņotājs, 16, 27.08.2009. / Stājas spēkā 10.07.2009.
Satversmes tiesas 10.06.2011. spriedums / LV, 92, 14.06.2011. / Stājas spēkā 14.06.2011.
15.12.2011. likums / LV, 204, 29.12.2011. / Stājas spēkā 01.01.2012.
14.06.2012. likums / LV, 100, 27.06.2012. / Stājas spēkā 28.06.2012.
12.09.2013. likums / LV, 191, 01.10.2013. / Stājas spēkā 01.01.2014.
22.11.2017. likums / LV, 242, 06.12.2017. / Stājas spēkā 01.01.2018.
23.03.2023. likums / LV, 67, 04.04.2023. / Stājas spēkā 05.04.2023.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Par darbinieku aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā

I nodaļa Vispārīgie noteikumi

1.pants

Šā likuma mērķis ir reglamentēt:

- 1) darbinieku prasījumu apmierināšanas vispārīgos noteikumus darba devēja maksātnespējas gadījumā;
- 2) darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļu veidošanas un izlietošanas kārtību.

2. pants

(1) Šā likuma izpratnē darba devēja maksātnespējas gadījums iestājas dienā, kad tiesa darba devējam pasludinājusi fiziskās personas maksātnespējas procesu, juridiskās personas maksātnespējas procesu vai pasludinājusi kredītiestādes maksātnespēju.

(2) Šā likuma izpratnē pārrobežu maksātnespējas process ir maksātnespējas procedūra, kas uzsākta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 20. maija regulu (ES) 2015/848 par maksātnespējas procedūrām (turpmāk — Eiropas Parlamenta un Padomes regula Nr. 2015/848).

(3) Šā likuma noteikumus piemēro arī tad, ja uz darba devēju attiecināms fiziskās personas maksātnespējas

process. Šādos gadījumos citos normatīvajos aktos noteikto fiziskās personas maksātnespējas procesa regulējumu piemēro pēc analogijas ar šajā likumā un Maksātnespējas likumā ietverto juridiskās personas maksātnespējas procesa regulējumu, ciktāl tas attiecināms un ja šajā likumā nav noteikts citādi.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023. Sk. pārejas noteikumu 14. punktu)

II nodaļa

Apmierināmie darbinieku prasījumi

3.pants

(1) No darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļiem apmierina to personu prasījumus:

1) kuras pirms darba devēja maksātnespējas gadījuma iestāšanās ir bijušas vai kurām turpinās pirms maksātnespējas gadījuma iestāšanās uzsāktās darba tiesiskās attiecības ar darba devēju, kam pasludināts juridiskās personas maksātnespējas process, un par kuru prasījumiem (kreditora prasījums) maksātnespējīgā darba devēja administrators (turpmāk - administrators) pieņēmis lēmumu par kreditora prasījuma atzīšanu un iekļāvis tos kreditoru prasījumu reģistrā;

1¹) kuras pirms darba devēja maksātnespējas gadījuma iestāšanās ir bijušas vai kurām turpinās pirms maksātnespējas gadījuma iestāšanās uzsāktās darba tiesiskās attiecības ar darba devēju, kam pasludināta kredītiestādes maksātnespēja, un kuru prasījumus (kreditora prasījums) administrators iekļāvis nenodrošināto kreditoru prasījumu sarakstā;

2) kuras veic vai parasti veic darbu Latvijā un kuras pirms darba devēja maksātnespējas gadījuma iestāšanās ir bijušas vai kurām turpinās pirms maksātnespējas gadījuma iestāšanās uzsāktās darba tiesiskās attiecības ar darba devēju, kurš darbojas vismaz divu Eiropas Savienības dalībvalstu teritorijā un pret kuru maksātnespējas process uzsākts citā valstī saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu Nr. 2015/848, ja minētie prasījumi ir atzīti par pamatotiem saskaņā ar attiecīgās Eiropas Savienības dalībvalsts normatīvajiem aktiem, kas piemērojami konkrētajam pārrobežu maksātnespējas procesam.

(2) Darbiniekam ir tiesības uz viņa prasījuma apmierināšanu no darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļiem neatkarīgi no tā, vai darba devējs ir izdarījis likumā noteiktos maksājumus.

(3) Darbinieka nāves gadījumā tiesības uz viņa prasījuma apmierināšanu ir šā darbinieka laulātajam un personām, kas bijušas darbinieka apgādībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.12.2003., 26.01.2006., 13.12.2007., 15.12.2011. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

4.pants

(1) No darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļiem apmierina prasījumus par tiem valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu un iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumiem, kuri saistīti ar šajā pantā minētajām izmaksām:

1) darba samaksu;

2) atlīdzību par ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu;

3) atlīdzību par cita veida apmaksātu prombūtni;

4) atlaišanas pabalstu sakarā ar darba tiesisko attiecību izbeigšanos;

5) kaitējuma atlīdzību sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību;

6) *(izslēgts ar 18.12.2003. likumu).*

(2) No darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļiem apmierina prasījumus par tiem valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu un iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumiem, kuri saistīti ar šajā pantā minētajām izmaksām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.12.2003. likumu, kas stājas spēkā 21.01.2004.)

5.pants

(1) No darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļiem darbinieku prasījumus apmierina šādā apmērā:

- 1) darba samaksu par pēdējiem trim darba tiesisko attiecību mēnešiem 12 mēnešu periodā pirms darba devēja maksātnespējas gadījuma iestāšanās;
- 2) atlīdzību par ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu, uz kuru tiesības iegūtas 12 mēnešu periodā pirms darba devēja maksātnespējas gadījuma iestāšanās;
- 3) atlīdzību par cita veida apmaksātu prombūtni pēdējo triju darba tiesisko attiecību mēnešos 12 mēnešu periodā pirms darba devēja maksātnespējas gadījuma iestāšanās;
- 4) atlaišanas pabalstu, uz kuru tiesības iegūtas ne agrāk kā 12 mēnešu periodā pirms darba devēja maksātnespējas gadījuma iestāšanās, atbilstoši Darba likuma 112. pantā noteiktajiem gadījumiem;
- 5) kaitējuma atlīdzību par visu nesamaksāto laikposmu;
- 6) kaitējuma atlīdzības summu par četriem gadiem uz priekšu.

(2) (Zaudējusi spēku 01.01.2005. Sk. pārejas noteikumus)

(1¹) Ja darbiniekam 12 mēnešu periodā pirms darba devēja maksātnespējas gadījuma iestāšanās pie šā darba devēja ir bijuši noslēgti vairāki darba līgumi, tad no darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļiem darbinieka prasījumus apmierina attiecībā uz pēdējām darba tiesiskajām attiecībām, ievērojot šā panta pirmās daļas ierobežojumus.

(2¹) Ja darbinieks cēlis tiesā prasību pret darba devēju par tādu maksājumu piedziņu, kuri izriet no darba tiesiskajām attiecībām, tad šā panta pirmās daļas 1., 2., 3. un 4. punktā minētais 12 mēnešu periods aizstājams ar 12 mēnešu periodu pirms darba tiesisko attiecību izbeigšanas, ja vienlaikus pastāv šādi priekšnosacījumi:

- 1) tiesas nolēmums, ar kuru darbinieka prasība ir apmierināta, stāties spēkā pēc maksātnespējas gadījuma iestāšanās vai ne agrāk kā trīs gadus pirms darba devēja maksātnespējas gadījuma iestāšanās vai tiesvedība lietā pēc maksātnespējas gadījuma iestāšanās apturēta vai izbeigta;
- 2) darba tiesiskās attiecības ar darbinieku izbeigtas agrāk nekā 12 mēnešu periodā pirms darba devēja maksātnespējas gadījuma iestāšanās.

(2²) Ja darbinieks ir iesniedzis tiesā darba devēja (juridiskās personas) maksātnespējas procesa pieteikumu un iestāties darba devēja maksātnespējas gadījums, un darbinieka prasījums neiekļaujas šā panta pirmajā daļā noteiktajā 12 mēnešu periodā, tad šā panta pirmās daļas 1., 2., 3. un 4. punktā minētais 12 mēnešu periods aizstājams ar 12 mēnešu periodu pirms darba tiesisko attiecību izbeigšanas.

(2³) Ja notikusi juridiskās personas maksātnespējas procesa pāreja uz tiesiskās aizsardzības procesu, bet tiesiskās aizsardzības process izbeigts, no jauna pasludinot maksātnespējas procesu, tad šā panta pirmās daļas 1., 2., 3. un 4. punktā minētais 12 mēnešu periods aizstājams ar 12 mēnešu periodu pirms iepriekšējā maksātnespējas gadījuma iestāšanās, ja vienlaikus pastāv šādi priekšnosacījumi:

- 1) maksātnespējas procesā pirms pārejas uz tiesiskās aizsardzības procesu nav iesniegts šā likuma 10. panta pirmajā daļā paredzētais administratora iesniegums par darbinieku prasījumu apmierināšanu;
- 2) darbinieku prasījumi nav dzēsti tiesiskās aizsardzības procesā.

(3) Darbinieku prasījumi par kaitējuma atlīdzību sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību tiek apmierināti, ja nelaimes gadījums darbā noticis vai arodslimība iegūta līdz 1997.gada 1.janvārim, kā arī gadījumā, ja bijušajam darbiniekam, kurš nav uzskatāms par apdrošināto personu saskaņā ar likumu "Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām", arodslimība, kuras cēlonis ir šā darbinieka veiktais darbs kaitīgos darba apstākļos līdz 1997.gada 1.janvārim, konstatēta pēc 1997.gada 1.janvāra.

(4) Šā panta pirmās daļas 1., 2., 3. un 4.punktā noteiktos prasījumus un ar tiem saistītos valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu un iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumus aprēķina, ņemot vērā darba devēja maksātnespējas gadījuma iestāšanās dienā valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēru, piemērojot koeficientu 1,5. Prasījumu aprēķināšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.12.2003., 19.12.2006., 13.12.2007., 18.06.2009., 15.12.2011., 14.06.2012., 22.11.2017. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023. Sk. pārejas noteikumu 13. punktu)

5.¹ pants

(1) No darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļiem ierobežotā apmērā apmierina to personu prasījumus:

1) kuras ir bijušas vai ir darba tiesiskajās attiecībās ar maksātnespējīgo darba devēju un kuras ir vai divu gadu periodā pirms darba devēja maksātnespējas gadījuma iestāšanās ir bijušas maksātnespējīgā darba devēja komercsabiedrības, uzņēmuma vai uzņēmumsabiedrības dibinātāji, dalībnieki - kapitāla daļu īpašnieki vai akcionāri, ieguldītāji, biedri, pārvaldes institūciju (izpildinstitūciju) locekļi, kā arī prokūristi ar lēmumu pieņemšanas pilnvarām;

2) (izslēgts ar 18.06.2009. likumu).

(2) Darbinieku prasījumu apmēru šā panta pirmās daļas 1.punktā minētajā gadījumā ierobežo:

1) šā likuma 5.panta pirmās daļas 1., 2. un 3.punktā minēto darbinieku prasījumu apmēru piesaistot Centrālās statistikas pārvaldes oficiālajā statistikas paziņojumā minētajam privātajā sektorā strādājošo iepriekšējā gada vidējās darba algas apmēram, kas noapaļots pilnos *euro* un ko proporcionāli attiecina uz šā likuma 5.panta pirmās daļas 1., 2. un 3.punktā noteikto periodu (ņem vērā līdz maksātnespējas gadījuma iestāšanās dienai publicētajā Centrālās statistikas pārvaldes oficiālajā statistikas paziņojumā minēto darba algas apmēru);

2) šā likuma 5.panta pirmās daļas 4.punktā minēto darbinieku prasījumu apmēru piesaistot Centrālās statistikas pārvaldes oficiālajā statistikas paziņojumā minētajam privātajā sektorā strādājošo iepriekšējā gada vidējās darba algas apmēram, kas noapaļots pilnos *euro* un ko attiecina uz šā likuma 5.panta pirmās daļas 4.punktā noteiktā atlaišanas pabalsta aprēķināšanai izmantoto mēnešu vidējo izpeļņu (ņem vērā līdz maksātnespējas gadījuma iestāšanās dienai publicētajā Centrālās statistikas pārvaldes oficiālajā statistikas paziņojumā minēto darba algas apmēru).

(3) (Izslēgta ar 18.06.2009. likumu.)

(13.12.2007. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.06.2009. un 12.09.2013. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

III nodaļa **Darbinieku prasījumu garantiju fonda** **līdzekļi un to administrēšana**

6.pants

(1) Darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļus veido:

1) uzņēmējdarbības riska valsts nodevas daļa;

2) dāvinājumi un ziedojumi;

3) administratoru atgūtās summas.

(2) Uzņēmējdarbības riska valsts nodevu par nodrošinājumu darbinieku prasījumu apmierināšanai no darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļiem, kā arī par maksātnespējas jomu regulējošā likumā noteiktiem mērķiem katru gadu maksā ikviens darba devējs, kuram var pasludināt fiziskās personas maksātnespējas procesu, juridiskās personas maksātnespējas procesu vai pasludināt kredītiestādes maksātnespēju.

(3) Uzņēmējdarbības riska valsts nodevu nemaksā darba devējs, kuram iestāties maksātnespējas gadījums. Ja

maksātnespēja ir atjaunota, nodevu samaksā pilnā apjomā arī par visu maksātnespējas gadījuma periodu.

(4) Uzņēmējdarbības riska valsts nodevas apmēru un darbinieku prasījumu garantiju fonda pašu ieņēmumos ieskaitāmās nodevas daļu katru gadu nosaka Ministru kabinets. Darbinieku prasījumu garantiju fonda ieņēmumus un izdevumus iekļauj gadskārtējā valsts budžetā atsevišķā pamatbudžeta apakšprogrammā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.10.2003., 13.12.2007. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023. Sk. pārejas noteikumu 14. punktu)

7.pants

(1) Darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļi tiek izlietoti:

- 1) darbinieku prasījumu apmierināšanai darba devēja maksātnespējas gadījumā;
- 2) administratora atlīdzības samaksai par darbinieku prasījumu iesniegšanu;
- 3) Maksātnespējas likuma 62. panta 7.¹ daļā noteiktā depozīta segšanai;
- 4) Maksātnespējas likuma 129. panta 2.¹ daļā noteiktā depozīta segšanai.

(2) Darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļi glabājas Valsts kasē.

(3) Ja darbinieku prasījumu garantiju fondā nepietiek līdzekļu, lai apmierinātu darbinieku prasījumus saskaņā ar šo likumu, darbinieku prasījumi likumā paredzētajā kārtībā tiek apmierināti no valsts budžeta.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.12.2011., 22.11.2017. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023. Sk. pārejas noteikumu 14. punktu)

8.pants

(1) Darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļu turētājs un rīkotājs ir Maksātnespējas kontroles dienests, kas organizē finanšu līdzekļu uzskaiti un to izmaksu darbinieku prasījumu apmierināšanai.

(2) Maksātnespējas kontroles dienests saskaņā ar šo likumu veic šādus uzdevumus:

- 1) izmantojot Elektronisko maksātnespējas uzskaites sistēmu, izņemot kredītiestādes maksātnespējas procesu, pieņem un izskata maksātnespējīgo darba devēju administratoru iesniegumus par darbinieku prasījumu apmierināšanu un apstiprina no darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļiem izmaksājamās summas;
- 2) apmierina darbinieku prasījumus;
- 3) *(izslēgts ar 15.12.2011. likumu);*
- 4) *(izslēgts ar 15.12.2011. likumu);*
- 5) realizē kreditora tiesības pret maksātnespējīgo darba devēju darbinieku prasījumu apmierināšanai izmaksāto līdzekļu apmērā likumā paredzētajā kārtībā;
- 6) izmanto Kriminālprocesa likumā noteiktās procesuālās tiesības un par kriminālprocesa norisi atbildīgajām valsts institūcijām iesniedz iesniegumu par darbinieku prasījumu garantiju fondam radītā kaitējuma kompensāciju no šā fonda izmaksāto naudas līdzekļu apmērā, ja Maksātnespējas kontroles dienests ir atzīts par cietušo konkrētā kriminālprocesā.

(3) Darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļu atlikumu izlieto darbinieku prasījumu apmierināšanai nākamajos saimnieciskajos gados.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.10.2003., 18.12.2003., 13.12.2007., 18.06.2009., 15.12.2011., 14.06.2012. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023. Sk. pārejas noteikumu 16. punktu)

9.pants

Valsts ieņēmumu dienests un citas valsts un pašvaldību institūcijas sniedz Maksātnespējas kontroles dienestam informāciju, kas tam nepieciešama šajā likumā noteikto uzdevumu veikšanai.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

IV nodaļa Darbinieku prasījumu apmierināšanas kārtība

10. pants

(1) Darbinieku prasījumus pieņem, pārbauda un apkopo administrators, kas tos laikus iesniedz Maksātnespējas kontroles dienestam. Administrators iesniedz Maksātnespējas kontroles dienestam iesniegumu par to darbinieku prasījumu apmierināšanu:

1) kuru darba devējam pasludināts juridiskās personas maksātnespējas process un kuri pieteikuši administratoram kreditora prasījumu un administrators pieņēmis lēmumu par katra kreditora prasījuma atzīšanu un iekļāvis to kreditoru prasījumu reģistrā, izmantojot Elektronisko maksātnespējas uzskaites sistēmu;

2) kuru darba devējam pasludināta kredītiestādes maksātnespēja un kuri pieteikuši administratoram kreditora prasījumu un administrators iekļāvis tos nenodrošināto kreditoru prasījumu sarakstā.

(2) Administratoram ir tiesības iesniegt iesniegumu par darbinieku prasījumu apmierināšanu līdz brīdim, kad pieņemts lēmums par fiziskās personas bankrota procedūras pabeigšanu vai izbeigšanu vai juridiskās personas maksātnespējas procesa izbeigšanu. Kredītiestādes maksātnespējas pasludināšanas gadījumā administratoram ir tiesības iesniegt iesniegumu par darbinieku prasījumu apmierināšanu līdz brīdim, kad administrators vai kreditoru sapulce atbilstoši kredītiestāžu darbību regulējošā likumā noteiktajām pilnvarām pieņēmusi lēmumu par maksātnespējas procesa izbeigšanu.

(3) Ja administrators ir iesniedzis Maksātnespējas kontroles dienestam iesniegumu par darbinieku prasījumu apmierināšanu, tad juridiskās personas maksātnespējas procesa izmaksu sarakstu un kreditoru prasījumu segšanas plānu vai fiziskās personas maksātnespējas procesa galīgo bankrota procedūras izmaksu sarakstu viņš sastāda pēc tam, kad saņemta Maksātnespējas kontroles dienesta informācija par darbinieku prasījumu apmierināšanu. Administrators iesniedz tiesā pieteikumu par fiziskās personas vai juridiskās personas maksātnespējas procesa izbeigšanu ne agrāk kā pēc tam, kad saņemta Maksātnespējas kontroles dienesta informācija par darbinieku prasījumu apmierināšanu.

(4) Darbinieku prasījumu iesniegšanas, izskatīšanas un apmierināšanas un administratora atlīdzības izmaksāšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(5) Maksātnespējas kontroles dienests mēneša laikā pēc visu dokumentu saņemšanas lemj par naudas līdzekļu piešķiršanu darbinieku prasījumu apmierināšanai vai par atteikumu piešķirt šos līdzekļus.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023. Sk. pārejas noteikumu 14. un 16. punktu)

11.pants

(1) Pēc darbinieku prasījumu apmierināšanai izmaksājamo summu piešķiršanas no darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļiem Maksātnespējas kontroles dienests valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, iedzīvotāju ienākuma nodokli un kaitējuma atlīdzības summu par četriem gadiem uz priekšu ieskaita normatīvajos aktos noteiktajos budžetos, bet darbiniekiem izmaksājamās summas ar pārskaitījumu uz bankas kontu izmaksā darbiniekiem.

(2) Pēc tam, kad Maksātnespējas kontroles dienests pieņēmis lēmumu par naudas līdzekļu piešķiršanu darbinieku prasījumu apmierināšanai no darbinieku prasījumu garantiju fonda, Maksātnespējas kontroles dienests iegūst:

1) prasījuma tiesības par piešķirto darbinieku prasījumu garantiju fonda naudas līdzekļu atmaksāšanu no maksātnespējīgā darba devēja mantas maksātnespējas jomu regulējošā likumā noteiktajā kārtībā;

2) nenodrošinātā kreditora prasījuma tiesības saskaņā ar kredītiestāžu darbību regulējošo likumu. Summas, ko

Maksātnespējas kontroles dienests piešķir darbinieku prasījumu apmierināšanai no darbinieku prasījumu garantiju fonda, administrators iekļauj nenodrošināto kreditoru prasījumu sarakstā.

(3) Maksātnespējīgā darba devēja administratoram ir pienākums no maksātnespējīgā darba devēja līdzekļiem atmaksāt Maksātnespējas kontroles dienestam naudas līdzekļus, kurus tas izmaksājis darbiniekiem viņu prasījumu apmierināšanai. Administrators no maksātnespējīgā darba devēja līdzekļiem Maksātnespējas kontroles dienestam atmaksā no darbinieku prasījumu garantiju fonda darbinieku prasījumu apmierināšanai izmaksātās vai izmaksājamās summas saskaņā ar maksātnespējas jomu regulējošā likumā noteikto kārtību kreditoru prasījumu segšanai vai kredītiestāžu darbību regulējošā likumā noteikto kārtību kreditoru prasījumu segšanai bankrota procedūras ietvaros.

(3¹) *(Izslēgta ar 23.03.2023. likumu)*

(4) No maksātnespējīgā darba devēja administratora saņemtos līdzekļus Maksātnespējas kontroles dienests ieskaita darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļos.

(5) *(Izslēgta ar 13.12.2007. likumu)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.12.2003., 19.12.2006., 13.12.2007., 15.12.2011. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

V nodaļa

Darbinieku prasījumu apmierināšanas kārtība pārrobežu maksātnespējas procesā

(Nodaļa 26.01.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.02.2006.)

12.pants

(1) Pārrobežu maksātnespējas procesa gadījumā, ja kādā Eiropas Savienības dalībvalstī ir uzsākta Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3.panta 1.punktā minētā maksātnespējas procedūra un Latvijā ir uzsākta šīs regulas 3.panta 2.punktā minētā maksātnespējas procedūra, darbinieku prasījumi apmierināmi šā likuma IV nodaļā noteiktajā kārtībā.

(2) Pārrobežu maksātnespējas procesa gadījumā, ja kādā Eiropas Savienības dalībvalstī ir uzsākta Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3.panta 1.punktā minētā maksātnespējas procedūra, bet Latvijā nav uzsākta šīs regulas 3.panta 2.punktā minētā maksātnespējas procedūra, darbinieku prasījumi apmierināmi šajā nodaļā noteiktajā kārtībā.

(3) Darbinieku prasījumus pieņem un apkopo Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3.panta 1.punktā minētās maksātnespējas procedūras administrators, kas iesniedz tos Maksātnespējas kontroles dienestam. Darbinieks, iesniedzot kreditora prasījumu šīs regulas 3.panta 1.punktā minētās maksātnespējas procedūras administratoram, vienlaikus to var iesniegt Maksātnespējas kontroles dienestam, pievienojot darba līguma kopiju un apliecinājumu par kreditora prasījuma iesniegšanu Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3.panta 1.punktā minētās maksātnespējas procedūras administratoram.

(4) Eiropas Parlamenta un Padomes regulas Nr. 2015/848 3.panta 1.punktā minētās maksātnespējas procedūras administrators ir tiesīgs iesniegt Maksātnespējas kontroles dienestam iesniegumus par darbinieku prasījumiem tikai tādā gadījumā, ja prasījumi atzīti par pamatotiem saskaņā ar šā likuma 3.panta pirmās daļas 2.punktu, turklāt tikai līdz brīdim, kamēr saskaņā ar attiecīgās Eiropas Savienības dalībvalsts normatīvajiem aktiem, kas piemērojami konkrētajam pārrobežu maksātnespējas procesam, nav izbeigts šis pārrobežu maksātnespējas process.

(5) Darbinieku prasījumu iesniegšanas, izskatīšanas un apmierināšanas kārtību pārrobežu maksātnespējas gadījumā nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.12.2007. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

13.pants

(1) Pēc darbinieku prasījumu apmierināšanai izmaksājamo summu piešķiršanas no darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļiem Maksātnespējas kontroles dienests valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, iedzīvotāju ienākuma nodokli un kaitējuma atlīdzības summu par četriem gadiem uz priekšu ieskaita normatīvajos aktos noteiktajos budžetos, bet darbiniekiem izmaksājamās summas ar pārskaitījumu uz bankas kontu izmaksā

darbiniekiem.

(2) Pēc tam, kad izmaksāti darbinieku prasījumu apmierināšanai piešķirtie naudas līdzekļi no darbinieku prasījumu garantiju fonda, Maksātnespējas kontroles dienests saskaņā ar attiecīgās Eiropas Savienības dalībvalsts normatīvajiem aktiem, kas piemērojami konkrētajam pārrobežu maksātnespējas procesam, iegūst kreditora tiesības no darbinieku prasījumu garantiju fonda izmaksātās summas apmērā.

(3) Pēc Maksātnespējas kontroles dienesta kreditora tiesību izmantošanas saņemtie naudas līdzekļi tiek ieskaitīti darbinieku prasījumu garantiju fondā.

(4) Ja saskaņā ar attiecīgās Eiropas Savienības dalībvalsts normatīvajiem aktiem, kas piemērojami konkrētajam pārrobežu maksātnespējas procesam, šajā pārrobežu maksātnespējas procesā tiek piemērots maksātnespējas risinājums, kura mērķis nav maksātnespējīgā darba devēja likvidācija, administratoram ir pienākums informēt Maksātnespējas kontroles dienestu par darbinieku prasījumu apmierināšanai izmaksāto vai izmaksājamo summu atmaksas kārtību un termiņu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.2006., 13.12.2007. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

VI nodaļa

Kārtība, kādā apmierināmi darbinieku prasījumi pēc tam, kad par kriminālprocesa norisi atbildīgajām valsts institūcijām iesniegts ziņojums

(Nodaļa 13.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2008.)

14.pants

(1) Maksātnespējas kontroles dienests sakarā ar darbinieku prasījumu apmierināšanu ir tiesīgs par kriminālprocesa norisi atbildīgajām valsts institūcijām iesniegt ziņojumu, lai tās izlemtu jautājumu par kriminālprocesa uzsākšanu, ja, izvērtējot administratora iesniegto iesniegumu par darbinieku prasījumiem, citus nepieciešamos dokumentus un pieprasīto informāciju, konstatēta kāda no šādām pazīmēm:

1) naudas līdzekļi no darbinieku prasījumu garantiju fonda pieprasīti tādu personu prasījumu apmierināšanai, kuru vidējā darba samaksa un ar to saistītie maksājumi ir palielinājušies pēdējos trijos darba tiesisko attiecību mēnešos pirms darba devēja maksātnespējas gadījuma iestāšanās salīdzinājumā ar vidējo darba samaksu pārējos mēnešos, kas ietilpst 12 mēnešu periodā pirms darba devēja maksātnespējas gadījuma iestāšanās;

1¹) naudas līdzekļi no darbinieku prasījumu garantiju fonda pieprasīti tādu personu prasījumu apmierināšanai, kuru vidējā darba samaksa un ar to saistītie maksājumi ir palielinājušies pēdējos trijos darba tiesisko attiecību mēnešos pirms darba tiesisko attiecību izbeigšanas salīdzinājumā ar vidējo darba samaksu pārējos mēnešos, kas ietilpst 12 mēnešu periodā pirms darba tiesisko attiecību izbeigšanas;

2) naudas līdzekļi no darbinieku prasījumu garantiju fonda pieprasīti tādu personu prasījumu apmierināšanai, kuru darba devēja maksātnespējas gadījums iestāties gada laikā kopš darba devēja dibināšanas (tiesiskā statusa iegūšanas) brīža;

3) naudas līdzekļi no darbinieku prasījumu garantiju fonda pieprasīti tādu personu prasījumu apmierināšanai, kuru darba devēja rīcībā sakarā ar darbinieku pieņemšanu darbā vienlaikus konstatēti šādi apstākļi:

a) darba tiesiskās attiecības ar darbinieku uzsāktas gada laikā pirms maksātnespējas gadījuma iestāšanās,

b) darba devēja darbinieku kopējais skaits 12 mēnešu periodā pirms darba devēja maksātnespējas gadījuma iestāšanās ir palielinājies salīdzinājumā ar iepriekšējo 12 mēnešu periodu,

c) darba devējs sociālās apdrošināšanas jomu regulējošos normatīvajos aktos noteiktajos termiņos Valsts ieņēmumu dienestam nav sniedzis ziņojumu par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām no darba ņēmēju darba ienākumiem, par iedzīvotāju ienākuma nodokli un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu pārskata mēnesī, ziņas par darba ņēmējiem un darba ņēmēja valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu uzskaiti.

(2) Maksātnespējas kontroles dienests ir tiesīgs vērtēt šā panta pirmajā daļā minētās pazīmes un iesniegt ziņojumu, ja darbinieku prasījumu apmierināšanai iesniegti dokumenti arī pārrobežu maksātnespējas procesa gadījumā. Izvērtējot šā panta pirmās daļas 3.punkta "c" apakšpunktā minētos apstākļus, Maksātnespējas kontroles

dienests pārbauda, vai iesniegts ziņojums par pašnodarbinātā vai pie darba devēja - ārvalstnieka strādājoša iekšzemes darba ņēmēja, vai pie darba devēja - ārvalstnieka strādājoša ārvalstu darba ņēmēja sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām pārskata ceturksnī.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.06.2009. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

15.pants

(1) Saņemot administratora iesniegumu par darbinieku prasījumu apmierināšanu, Maksātnespējas kontroles dienests izvērtē arī šā likuma 14.pantā minētās pazīmes.

(2) Konstatējis šā likuma 14.pantā minētās pazīmes, Maksātnespējas kontroles dienests pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

1) lēmumu par ziņojuma iesniegšanu par kriminālprocesa norisi atbildīgajām valsts institūcijām, lai tās izlemj jautājumu par kriminālprocesa uzsākšanu, un atteikšanos piešķirt naudas līdzekļus maksātnespējīgā darba devēja darbinieku prasījumu apmierināšanai;

2) lēmumu par atteikšanos iesniegt ziņojumu par kriminālprocesa norisi atbildīgajām valsts institūcijām.

(3) (Izslēgta ar 18.06.2009. likumu.)

(4) Ja par kriminālprocesa norisi atbildīgās valsts institūcijas ir atteikušās uzsākt kriminālprocesu vai uzsāktais kriminālprocess ir izbeigts, Maksātnespējas kontroles dienests pēc šādu ziņu saņemšanas, pamatojoties uz administratora atkārtotu iesniegumu, mēneša laikā pēc visu nepieciešamo dokumentu iesniegšanas lemj par darbinieku prasījumu apmierināšanu no darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.06.2009. un 23.03.2023. likumu, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

Pārejas noteikumi

1. Līdz 2004.gada 31.decembrim šā likuma 5.panta pirmās daļas 1., 2., 3. un 4.punktā minēto apmierināmo darbinieku prasījumu, ar tiem saistīto valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu darbinieka daļas un iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumu kopsumma nedrīkst pārsniegt 1000 latus par vienu darbinieku.

(18.12.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.01.2004.)

2. Šā likuma noteikumi nav attiecināmi uz tiem darbiniekiem, par kuru darba devēja maksātnespējas stāvokļa risinājumu lēmums ir pieņemts līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai.

(18.12.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 21.01.2004.)

3. Šā likuma 5.panta otrā daļa ir spēkā līdz 2004.gada 31.decembrim.

4. Ministru kabinets ne vēlāk kā līdz 2006.gada 1.jūnijam izdod šā likuma 12.panta piektajā daļā minētos noteikumus. Līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai darbinieku prasījumu iesniegšanas, izskatīšanas un apmierināšanas kārtībai pārrobežu maksātnespējas gadījumā piemēro Ministru kabineta 2004.gada 5.oktobra noteikumus Nr.830 "Maksātnespējīgo darba devēju darbinieku prasījumu iesniegšanas, izskatīšanas un apmierināšanas kārtība", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(26.01.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.02.2006.)

5. To darbinieku prasījumu apmierināšanai, kuru darba devēja maksātnespēja iestājusies līdz 2007.gada 31.decembrim, tiek piemērotas šā likuma normas par darbinieku prasījumu apmierināšanas kārtību tādā redakcijā, kāda tā bija spēkā 2007.gada 31.decembrī, izņemot šā likuma 5.panta pirmās daļas 4.punktu tādā redakcijā, kāda tā bija spēkā 2011.gada 31.decembrī, 8.panta otrās daļas 6.punktu, VI nodaļu.

(13.12.2007. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.06.2009. un 15.12.2011. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2012.)

6. To darbinieku prasījumu apmierināšanai, kuru darba devēja maksātnespējas gadījums iestāties laika periodā no

2009.gada 10.jūlija līdz 2011.gada 31.decembrim, šā likuma 5.panta pirmās daļas 1., 2., 3. un 4.punktā un 5.¹ panta otrajā daļā paredzētajiem noteikumiem piemēro šādu regulējumu — no darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļiem darbinieku prasījumus apmierina šādā apmērā:

1) darba samaksu par pēdējiem trim darba tiesisko attiecību mēnešiem 12 mēnešu periodā pirms darba devēja maksātnespējas gadījuma iestāšanās, ja tā aprēķināta atbilstoši normatīvo aktu prasībām un mēnesī nepārsniedz maksātnespējas gadījuma iestāšanās dienā valstī noteikto minimālo mēneša darba algu;

2) atlīdzību par ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu, uz kuru tiesības iegūtas 12 mēnešu periodā pirms darba devēja maksātnespējas gadījuma iestāšanās, ja tā aprēķināta atbilstoši normatīvo aktu prasībām, ņemot vērā, ka darba samaksa mēnesī nepārsniedz maksātnespējas gadījuma iestāšanās dienā valstī noteikto minimālo mēneša darba algu;

3) atlīdzību par cita veida apmaksātu prombūtni pēdējos trijos darba tiesisko attiecību mēnešos 12 mēnešu periodā pirms darba devēja maksātnespējas gadījuma iestāšanās, ja tā aprēķināta atbilstoši normatīvo aktu prasībām, ņemot vērā, ka darba samaksa mēnesī nepārsniedz maksātnespējas gadījuma iestāšanās dienā valstī noteikto minimālo mēneša darba algu;

4) atlaišanas pabalstu likumā noteiktajā minimālajā apmērā, uz kuru tiesības iegūtas ne agrāk kā 12 mēnešu periodā pirms darba devēja maksātnespējas gadījuma iestāšanās, ja tas aprēķināts atbilstoši normatīvo aktu prasībām, ņemot vērā, ka mēneša vidējā izpeļņa nepārsniedz maksātnespējas gadījuma iestāšanās dienā valstī noteikto minimālo mēneša darba algu.

(18.06.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.12.2011. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2012. Punkts atzīts par spēkā neesošu no pieņemšanas brīža, ciktāl tas attiecas uz personām, kuru darba devējs atzīts par maksātnespējīgu līdz 2009.gada 9.jūlijam, ar Satversmes tiesas 10.06.2011. spriedumu, kas stājas spēkā 14.06.2011.)

7. Šā likuma 5.panta pirmās daļas 1., 2., 3. un 4.punktā un 5.¹ panta otrajā daļā minēto apmierināmo darbinieku prasījumu, ar tiem saistīto valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu darbinieku daļas un iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumu kopsumma nepārsniedz četras maksātnespējas gadījuma iestāšanās dienā valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas uz vienu darbinieku, ja darba devēja maksātnespējas gadījums iestāties laika periodā no 2009.gada 10.jūlija līdz 2011.gada 31.decembrim.

(18.06.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.12.2011. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2012. Punkts atzīts par spēkā neesošu no pieņemšanas brīža, ciktāl tas attiecas uz personām, kuru darba devējs atzīts par maksātnespējīgu līdz 2009.gada 9.jūlijam, ar Satversmes tiesas 10.06.2011. spriedumu, kas stājas spēkā 14.06.2011.)

8. Šā likuma 5.¹ pantu piemēro, ja darba devēja maksātnespējas gadījums iestāties laika periodā no 2008.gada 1.janvāra līdz 2009.gada 9.jūlijam.

(15.12.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2012.)

9. To darbinieku prasījumu apmierināšanai, kuru darba devēja maksātnespējas gadījums iestāties laika periodā no 2008.gada 1.janvāra līdz 2009.gada 9.jūlijam, tiek piemērotas šā likuma normas par darbinieku prasījumu apmierināšanas kārtību tādā redakcijā, kāda tā bija spēkā 2011.gada 31.decembrī.

(15.12.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2012.)

10. To darbinieku prasījumu apmierināšanai, kuru darba devēja maksātnespējas gadījums iestāties laika periodā no 2009.gada 10.jūlija līdz 2011.gada 31.decembrim, tiek piemērotas šā likuma normas par darbinieku prasījumu apmierināšanas kārtību tādā redakcijā, kāda tā bija spēkā 2011.gada 31.decembrī, izņemot pārejas noteikumu 6. un 7.punktu.

(15.12.2011. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2012.)

11. To darbinieku prasījumu apmierināšanai, kuru darba devēja maksātnespējas gadījums iestāties laika periodā no 2012. gada 1. janvāra līdz 2017. gada 31. decembrim, piemēro šā likuma normas par darbinieku prasījumu apmierināšanas kārtību tādā redakcijā, kāda tā bija spēkā 2017. gada 31. decembrī.

(22.11.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

12. Grozījums šā likuma 7. pantā par pirmās daļas izteikšanu jaunā redakcijā stājas spēkā vienlaikus ar grozījumiem Maksātnespējas likumā, kuri nosaka juridiskās personas maksātnespējas procesa izmaksu segšanu no darbinieku prasījumu garantiju fonda līdzekļiem.

(22.11.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

13. Grozījumi šā likuma 5. panta 2.¹ daļā par darba tiesisko attiecību izbeigšanas perioda sākuma noteikšanu un 5. panta papildināšanu ar 2.² un 2.³ daļu piemērojami juridiskās personas maksātnespējas procesos, kas uzsākti pēc 2023. gada 14. septembra.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

14. Grozījumi par šā likuma 2. panta izteikšanu jaunā redakcijā, grozījumi 6. pantā, 7. panta pirmajā daļā attiecībā uz 4. punktu un 10. panta otro un trešo daļu attiecībā uz fiziskās personas maksātnespējas procesiem stājas spēkā vienlaikus ar grozījumiem Maksātnespējas likumā, kas saistīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija direktīvas (ES) 2019/1023 par preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu, parādsaistību dzēšanu un diskvalifikāciju un ar pārstrukturēšanu, maksātnespēju un parādsaistību dzēšanu saistīto procedūru efektivitātes palielināšanas pasākumiem un ar ko groza direktīvu (ES) 2017/1132 (Direktīva par pārstrukturēšanu un maksātnespēju) ieviešanu, un ir piemērojami fizisko personu maksātnespējas procesos, kas uzsākti pēc 2023. gada 14. septembra.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

15. Darba devējs, kuram līdz šo pārejas noteikumu 14. punktā noteiktajam termiņam nav pienākuma maksāt uzņēmējdarbības riska valsts nodevu, to maksā, sākot ar 2023. gada 1. oktobri.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

16. Grozījumi šā likuma 8. panta otrās daļas 1. punktā un attiecībā uz 10. panta pirmo daļu, kas noteic administratora pienākumu maksātnespējīgo darba devēju darbinieku prasījumus Maksātnespējas kontroles dienestam iesniegt, izmantojot Elektronisko maksātnespējas uzskaites sistēmu, piemērojami fiziskās personas maksātnespējas procesos un juridiskās personas maksātnespējas procesos, kas uzsākti pēc 2023. gada 31. decembra.

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

(23.03.2023. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.04.2023.)

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 22. oktobra direktīvas 2008/94/EK par darba ņēmēju aizsardzību to darba devēja maksātnespējas gadījumā;

2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija direktīvas (ES) Nr. 2019/1023 par preventīvās pārstrukturēšanas regulējumu, parādsaistību dzēšanu un diskvalifikāciju un ar pārstrukturēšanu, maksātnespēju un parādsaistību dzēšanu saistīto procedūru efektivitātes palielināšanas pasākumiem un ar ko groza direktīvu (ES) 2017/1132 (Direktīva par pārstrukturēšanu un maksātnespēju).

Likums stājas spēkā 2003.gada 1.janvārī.

Likums Saeimā pieņemts 2001.gada 20.decembrī.

Valsts prezidentes vietā
Saeimas priekšsēdētājs J.Sträume

Rīgā 2001.gada 28.decembrī

